

L'APOSTA D'ARENYS DE MAR PER A LA SOSTENIBILITAT

<u>L'APOSTA D'ARENYS DE MAR PER A LA SOSTENIBILITAT</u>	5
<u>1 L'AUDITORIA AMBIENTAL: EL PRIMER PAS DEL PROCÉS D'AGENDA LOCAL</u>	5
<u>2 OBJECTIUS DE L'AUDITORIA AMBIENTAL</u>	6
<u>3 CONTINGUTS</u>	7
<u>4 METODOLOGIA</u>	8
<u>5 SÍNTESI DE LA DIAGNOSI AMBIENTAL</u>	9
<u>6 SÍNTESI DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL</u>	27

L'APOSTA D'ARENYS DE MAR PER A LA SOSTENIBILITAT

1 L'AUDITORIA AMBIENTAL: EL PRIMER PAS DEL PROCÉS D'AGENDA 21 LOCAL

L'Auditoria Ambiental d'Arenys de Mar s'ha elaborat amb l'objectiu que esdevingui l'**instrument bàsic de planificació** per desplegar la política municipal en la recerca d'un **desenvolupament més sostenible**, que vol dir, bàsicament, una utilització responsable dels recursos naturals i una gestió del territori que garanteixi un accés equitatiu a tots els ciutadans i la seva preservació per a les generacions futures. Arenys de Mar ha engegat amb l'Auditoria **un procés d'Agenda 21 Local**.

L'inici d'aquest procés el trobem a la Cimera de la Terra celebrada a Rio de Janeiro l'any 1992. El Programa 21 d'aquesta conferència, document conegut popularment com a **Agenda 21**, concretament en el seu capítol 28, estableix que:

"cada autoritat local hauria d'establir un diàleg amb la seva ciutadania, amb les organitzacions locals i amb les empreses privades i aprovar una Agenda 21 Local".

La importància del món local en aquests processos de planificació participativa cap a la sostenibilitat s'ha fet palesa en les nombroses **Conferències europees de Ciutats i Pobles Sostenibles** celebrades després de Rio (Aalborg 1994, Lisboa 1996, Hannover 2000) i en la II Cimera de la Terra celebrada a Johannesburg l'estiu del 2002.

El Ple de l'Ajuntament d'Arenys de Mar va acordar el dia 23 de febrer de 2000 l'adhesió a la Carta d'Aalborg i a la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, iniciant un camí que acaba tot just de començar amb l'Auditoria Ambiental.

2 OBJECTIUS DE L'AUDITORIA AMBIENTAL

Els objectius de l'Auditoria Ambiental han estat els següents:

- 1.** Elaborar una **anàlisi integrada** de la situació ambiental d'Arenys de Mar.
- 2.** Realitzar una **Diagnosi** que detecti els aspectes en els quals cal focalitzar l'atenció.
- 3.** Establir un **Pla d'Acció** que proposi les actuacions a dur a terme per fer front a la problemàtica detectada i avançar cap a un model sostenible de desenvolupament del municipi.
- 4.** Integrar, en tot el procés, el treball tècnic **amb la participació de la ciutadania**, les entitats veïnals i els agents socials i econòmics, per tal de realitzar un projecte àmpliament conegut i consensuat.

3 CONTINGUTS

L'Auditoria Ambiental consta de 5 documents bàsics, 4 annexos i un document complementari:

I. MEMÒRIA DESCRIPTIVA.

Descriu el marc territorial i ambiental del municipi. És el document que integra les dades i la informació de base per elaborar la diagnosi.

II. DIAGNOSI AMBIENTAL

Document de diagnosi que exposa les conclusions de l'anàlisi ambiental realitzada.

III. PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL I PLA DE SEGUIMENT.

El Pla d'Acció recull les actuacions encaminades a resoldre les disfuncions detectades, estructurant-les en línies estratègiques, programes d'actuació i accions concretes, mentre que el Pla de Seguiment conté els elements necessaris per avaluar l'evolució d'Arenys en clau de sostenibilitat.

IV. DOCUMENT DE SÍNTESI.

El document que teniu a les mans, resum de l'Auditoria.

ANNEXOS TÈCNICS I DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Els Annexos tècnics incorporen la documentació complementària i els càlculs del treball tècnic de diagnosi, i l'Annex de participació incorpora tota la informació sobre el procés participatiu de l'Auditoria i els seus resultats.

ANNEX DE PREMSA

Recull de les notícies de caire ambiental referides al municipi aparegudes durant l'any 2002 a la premsa comarcal.

ANNEX FOTOGRÀFIC

Recull de fotografies del municipi classificades per àmbits temàtics, preses durant el procés d'auditoria.

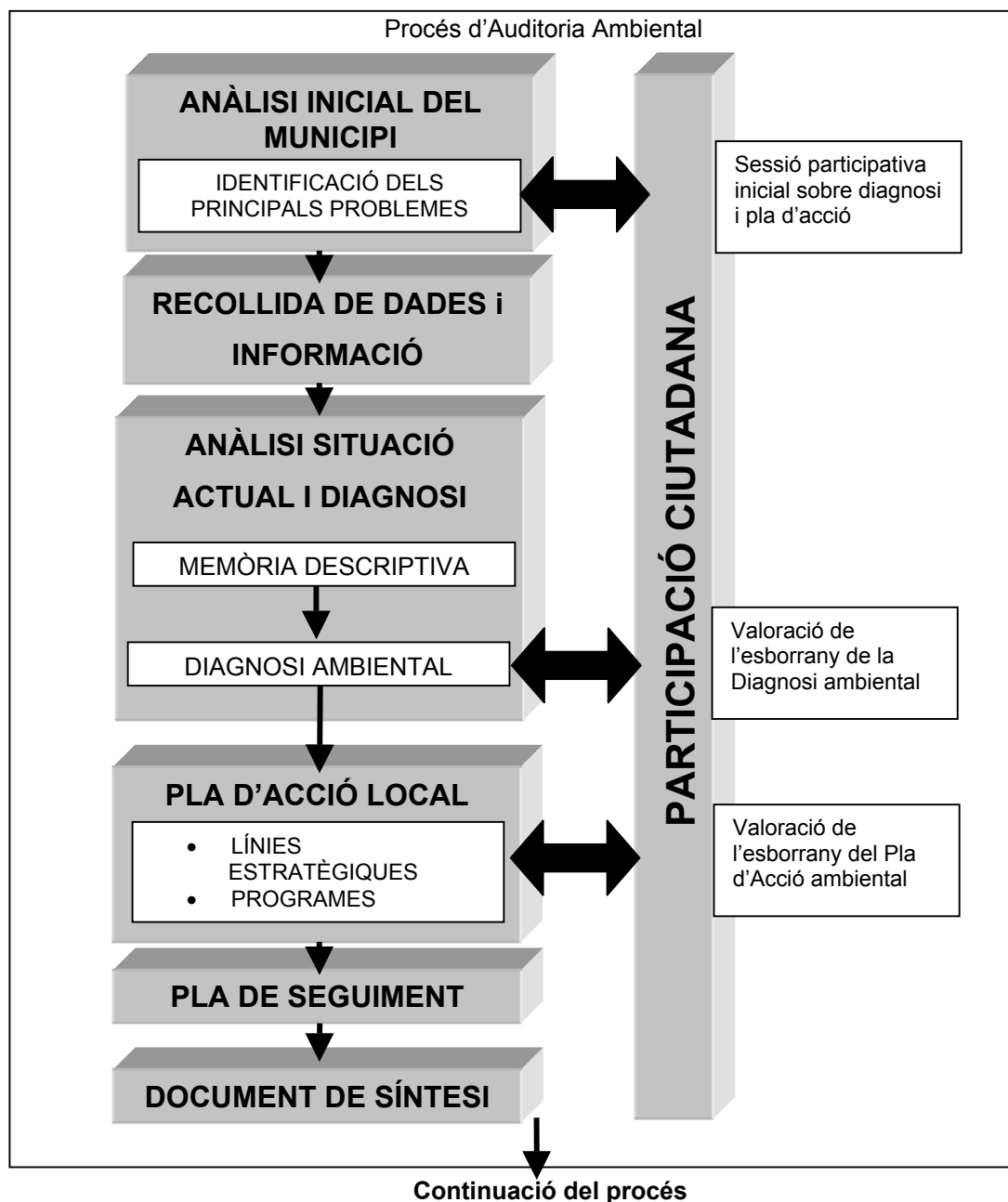
DOCUMENT COMPLEMENTARI.

Recull de les actes de les reunions de la Comissió de Seguiment de l'Auditoria.

4 METODOLOGIA

L'Auditoria Ambiental d'Arenys de Mar s'ha desenvolupat d'acord a la metodologia del Programa d'auditories ambientals i agendes 21 locals de la Diputació de Barcelona.

El procés de l'Auditoria se sintetitza en la següent figura:

5 SÍNTESI DE LA DIAGNOSI AMBIENTAL

La Diagnosi Ambiental s'estructura en els temes que es mostren a la següent taula:

1 MARC GEOGRÀFIC: GENERALITATS

2 DESCRIPCIÓ I ANÀLISI DE L'ENTORN FÍSIC

- 2.1 CLIMA I METEOROLOGIA
 - 2.2 GEOLOGIA I GEOMORFOLOGIA
 - 2.3 SISTEMA HIDROGEOLÒGIC i LITORAL
-

3 DESCRIPCIÓ DE L'ENTORN SOCIOECONÒMIC

- 3.1 DEMOGRAFIA
 - 3.2 CARACTERITZACIÓ SOCIOECONÒMICA
-

4 ASPECTES ESTRUCTURALS

- 4.1 SISTEMES NATURALS I DE SUPORT
 - 4.2 USOS DEL SÒL I PLANEJAMENT TERRITORIAL I URBANÍSTIC
 - 4.3 MOBILITAT
 - 4.4 INCIDÈNCIA DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES SOBRE ELS RECURSOS I EL MEDI AMBIENT
 - 4.5 MODELS DE COMPORTAMENT SOCIAL I EDUCACIÓ AMBIENTAL
 - 4.6 ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DEL TERRITORI MUNICIPAL
-

5 VECTORS AMBIENTALS

- 5.1 AIGUA
- 5.2 RESIDUS
- 5.3 ENERGIA

5.4 ATMOSFERA

5.5 CONTAMINACIÓ ACÚSTICA

De tots aquests aspectes, les principals conclusions del treball tècnic realitzat s'han portat a participació ciutadana, fruit de la qual s'ha establert una prioritització segons es consideressin de major o menor importància.

Les principals conclusions, ordenades per ordre d'importància d'acord amb el procés realitzat són les següents:

Demografia

- ➔ Entre 1976 i 2001, el creixement de la població d'Arenys de Mar ha estat més baix (24%) que l'augment del Maresme (49%). No ha arribat tanta gent de Barcelona i el seu entorn com als municipis del sud de la comarca.
- ➔ Arenys de Mar té una població envellida. Un 19% de la població té 65 anys o més. S'espera que la població rejoyeneixi amb l'arribada de parelles joves amb nens, vingudes principalment del Barcelonès.
- ➔ En els darrers anys, la quantitat de naixements d'arenyencs ha estat menor que la quantitat de defuncions. Aquest fet es compensa per la gent vinguda de fora que fa que la població segueixi creixent.

Socioeconomia

- ➔ L'atur a Arenys de Mar és baix i tendeix a disminuir (5,8%). Els sectors de la població més desocupats són les dones i els habitants majors de 40 anys.
- ➔ L'economia i els llocs de treball d'Arenys de Mar es concentren en el sector serveis (un 66% de la producció econòmica en el que treballa un 60% de la població). Destaca la importància del sector primari al municipi, a causa de la rellevant activitat pesquera.

- ➔ Com que la meitat dels arenyencs ocupats treballa fora i no ve prou gent a treballar al municipi per compensar-ho, a Arenys de Mar la producció econòmica per habitant és baixa (PIB per habitant). Tot i això, el nivell econòmic dels arenyencs és elevat (renda per habitant alta) perquè, en termes generals, tenen feines ben remunerades.

Sistema forestal

- ➔ Els boscos d'Arenys de Mar tenen funcions necessàries per conservar l'equilibri ecològic, territorial i social, ja que permeten que hi visquin gran varietat d'éssers vius, protegeixen el sòl evitant que l'aire i l'aigua l'erosionin i permeten que l'aigua s'infiltri cap a les reserves d'aigua subterrània (aqüífers) i no en baixi tanta pels rials i la riera. A més a més són zones idònies per passejar i gaudir de l'entorn.
- ➔ Els boscos d'Arenys estan formats majoritàriament per pins pinyers tot i que al sotabosc hi ha plantes joves d'alzina amb certes possibilitats de créixer i formar alzinars litorals, els boscos típics mediterranis que hi hauria a la zona de forma natural.

La riera i els rials

- ➔ La Riera d'Arenys i els diversos rials es veuen afectats per la circulació de vehicles, l'abocament de deixalles al marge, per cobriments i pel pas de l'autopista, la N-II i la via del tren que disminueixen la superfície per on ha de baixar l'aigua, entre d'altres afectacions.
- ➔ Actualment s'està executant un projecte per restaurar la vegetació pròpia dels rials del Sapí, del Bareu i de la Serp i millorar la qualitat del paisatge d'aquests rials.
- ➔ L'allocar és la comunitat vegetal que majoritàriament s'hauria de trobar als rials d'Arenys de Mar, però la construcció de vials, la urbanització de l'entorn, la

utilització de les vores per cultivar i la plantació de canyes han fet que hagi anat desapareixent i quedin poques zones on trobar-ne (rial de la Serp).

Riscos

- ➡ En cas de pluja intensa l'aigua de la conca de la Riera d'Arenys de Mar constitueix un risc per als béns i les persones. La canalització, el fort pendent dels carrers del voltant i l'insuficient sistema per recollir les aigües de la pluja fan que el nucli urbà estigui sotmès a aquest perill.
- ➡ La construcció de l'autopista ha suposat un increment del risc d'avinguda en cas de pluja. El sistema de drenatge i col·lectors existents s'han mostrat clarament insuficients per absorbir satisfactòriament l'aigua. La pavimentació de camins adjacents als rials també incrementa la força erosiva de l'aigua.
- ➡ Les urbanitzacions del Cònsol, les Vil·les, la Victòria i les Carolines no tenen un Pla d'Autoprotecció (com obliga el Decret 64/95) i, juntament amb les Roses, Mal Temps, Montmar, Portimar, Portimar II i Portinyol no compleixen algunes normes bàsiques del Pla Municipal de Prevenció d'Incendis Forestals (hidrants correctament situats, senyalització correcta, etc.).
- ➡ Arenys de Mar té un Pla Municipal de Prevenció d'Incendis Forestals des de 1999 amb algunes accions que ja s'han aplicat i està redactant el Pla Bàsic d'Emergències Municipals.
- ➡ Els rials de Sa Clavella i del Bareu presenten un alt risc i el de Canalies un perill mig per avingudes, segons l'Agència Catalana de l'Aigua.
- ➡ En els darrers 10 anys no hi ha hagut incendis importats, tot i això la vegetació de les zones forestals d'Arenys (pins pinyers, estepes etc.) afavoreixen el foc i fan que existeixi un cert perill d'incendi.

Sistema agrícola

- ➡ Una part important dels camps de conreu i d'hivernacles han estat abandonats per diverses causes com la divisió d'explotacions per part de l'autopista, el creixement de les urbanitzacions i la falta de relleu generacional.
- ➡ A Arenys de Mar es poden trobar garrofers de grans mides i formes que per la seva monumentalitat i com a mostra de l'antic i tradicional conreu d'aquest arbre poden considerar-se d'interès.

Sistema litoral

- ➔ La qualitat i l'equilibri natural de la costa es veu afectada pel pas de la N-II i la via del tren, per la presència d'edificacions, per l'efecte barrera del port, així com per la quantitat de banyistes i la contínua neteja de la sorra que eviten la formació de dunes i la vegetació característica de les platges, molt poc abundant a Arenys.
- ➔ A la costa d'Arenys es poden trobar prats de Posidònia oceànica, una planta aquàtica pròpia de la Mediterrània, que està disminuint al litoral català. A Arenys, aquesta planta forma herbassars declarats com a hàbitats d'interès comunitari prioritari, on hi viuen gran diversitat d'éssers vius i que donen riquesa ecològica a la costa.
- ➔ El port d'Arenys interromp el moviment natural de la sorra (efecte barrera) fent que les platges a ponent no rebin suficient sorra i, per l'acció del mar, disminueixin. El Pla de Ports de Catalunya obliga al port a aplicar un sistema de transvasament de sorra que solucioni aquest problema abans del 2005.
- ➔ A les platges, a les roques i a les penyes hi ha molt poques plantes característiques d'aquests sistemes naturals, dominats per vegetació poc valuosa. A les penyes destaca la gran quantitat de plantes exòtiques i ornamentals com l'atzavara, les figueres de moro o l'uncla de gat, probablement a causa de la seva plantació en zones properes i als contaminants de la N-II que afecten les plantes més sensibles.

Fauna, biodiversitat i connectivitat

- ➡ Arenys de Mar té actualment espais lliures que permeten connectar espais naturals d'interès dins del municipi (el turó de les Garses amb el turó de les Orenetes; el rial del Bareu amb el rial de Vallmaria) i fora d'aquest (Parc Natural del Montnegre-Corredor amb la costa d'Arenys). Aquests espais permeten el pas dels animals, mantenir poblacions d'animals de majors dimensions, la propagació de llavors, etc. funcions que es poden impedir si s'ocupen.
- ➡ A Arenys de Mar s'han identificat diverses espècies d'animals que han de ser protegides segons la normativa vigent pel seu valor científic, ecològic o cultural o per la seva singularitat. Aquesta protecció s'aconsegueix preservant, mantenint i recuperant les zones on habiten.
- ➡ Arenys de Mar té 7 hàbitats d'interès comunitari, 3 terrestres i 4 en zona d'influència marítima d'acord amb la identificació feta pel Departament de Medi Ambient de la Generalitat, d'entre els que destaquen, per la seva prioritat, els alguers de posidònia.
- ➡ A Arenys de Mar hi ha molts ambients diferents (boscors densos, boscors esclarissats, espais amb arbusts, herbassars, camps de cultiu, rials, platges, etc.) que permeten l'existència d'espècies d'animals molt diverses.

Usos del sòl i planejament territorial i urbanístic

- ➔ El sòl artificialitzat (ocupat per habitatges o edificacions, indústries, xarxa viària, el port, el ferrocarril, càmping etc.) ocupa una proporció important del municipi (30%, mentre que la mitjana del Maresme és del 15%) i en el sòl natural destaca la important superfície de terrenys erms i esclarissats.
- ➔ El Pla General de 1984 no protegeix suficientment els espais naturals d'Arenys. No s'han realitzat els Plans Especials que preveia el Pla General de 1984 per al sòl no urbanitzable.
- ➔ El Pla General de 1984 va preveure una excessiva superfície de sòl urbanitzable.
- ➔ Els canvis d'usos del sòl més destacats dels darrers anys al municipi són la disminució de l'espai agrícola utilitzat (del 26 al 9% del terme des de 1993) i l'augment del terreny ocupat per la xarxa viària (increment del 374% per la construcció de l'autopista i accessos). La zona agrícola de llevant presenta molts terrenys erms.
- ➔ El front marítim d'Arenys es troba actualment en una situació precària degut a la presència de la N-II, el tren i el port, que causen problemes ambientals i dificulten l'accés de la població a la costa.
- ➔ L'Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística proposa diversos sectors per on es pot créixer urbanísticament. De les diferents alternatives es valora com la millor opció el desenvolupament des sectors més propers al casc.
- ➔ Actualment, el Pla General de 1984 no permet pràcticament la construcció d'habitatges plurifamiliars i en canvi permet majoritàriament la construcció de cases unifamiliars que consumeixen molt més sòl. Un aspecte positiu de l'Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística és la promoció de l'habitatge plurifamiliar.

- ➡ La protecció dels espais agrícoles i forestals serà major si el nou Pla d'Ordenació Urbanística estableix la necessitat d'elaborar Plans Especials o estableix determinacions concretes i exhaustives en la normativa.
- ➡ L'Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística té per objectiu afectar el mínim els rials si bé en alguns casos en què considera que no hi ha altra alternativa s'optarà per l'opció del cobriment o canalització. En altres casos, el traçat es manté paral·lel al rial i pot permetre mantenir la conservació del rial i la vegetació associada.
- ➡ Existeixen edificis amb un fort impacte paisatgístic dins el casc urbà i a primera línia de mar.
- ➡ L'Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística redueix la superfície de sòl urbanitzable respecte a la que estava establerta en el Pla General de 1984.
- ➡ Les platges d'Arenys no disposen d'una ordenació que permeti mantenir els seus valors naturals i faciliti alhora l'accés a peu dels usuaris, en alguns casos la part alta de la platja és utilitzada com a aparcament.
- ➡ Moltes de les zones verdes que preveia el Pla General de 1984 no s'han executat (el 30% de la superfície prevista en sòl urbà) bàsicament perquè es tractava d'espais poc adequats situats a les penyes i en espais inundables de difícil accés i aprofitament.
- ➡ Les actuacions dels municipis veïns afecten Arenys de Mar. La riera i alguns rials connecten el municipi amb Arenys de Munt i les actuacions sobre aquests poden influir en ambdós municipis. Les urbanitzacions construïdes a Canet i Caldetes limiten amb el sòl lliure d'Arenys de Mar.
- ➡ La gran quantitat d'urbanitzacions disperses, a més d'ocupar de forma excessiva el territori i suposar també un consum excessiu d'energia i de recursos, dificulten la cohesió del municipi.

- ➔ El Pla Territorial General de Catalunya situa a Arenys dins d'un àmbit costaner amb vocació turística si bé a tocar de la zona destinada a acollir població procedent de Barcelona i rodalies.
- ➔ L'Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística preveu un creixement de població major al que s'ha donat realment en els darrers anys, que ha estat molt baix en el context comarcal.

Mobilitat

- ➔ L'autopista C-32, la N-II i la via del tren són importants barreres territorials. L'autopista C-32 travessa camps de conreu i boscos d'Arenys de Mar i redueix la connexió entre aquests espais naturals amb els d'Arenys de Munt i la N-II i la via del tren dificulten la relació entre el nucli urbà, la platja i el port.
- ➔ El percentatge de població ocupada que treballa al municipi s'està reduint. Això fa que els arenyencs cada cop s'hagin de desplaçar més, generant majors impactes sobre el medi (major despesa d'energia, més emissions contaminants dels vehicles, etc.). Els arenyencs es dirigeixen sobretot a Barcelona.
- ➔ En els darrers anys ha augmentat l'ús del vehicle privat entre la població, però encara hi ha molta població que viatja diàriament a peu per dins del municipi (73%) i en transport públic (35%).
- ➔ Els principals problemes de la xarxa viària d'Arenys de Mar són: el trànsit del centre urbà, les poques connexions entre els sectors de ponent i de llevant i la manca d'aparcaments. L'Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística preveu abordar aquests problemes construint noves vies per descongestionar el nucli urbà i comunicar millor les diferents parts del municipi i creant més aparcaments.
- ➔ Plataformes ciutadanes i el Consell Comarcal del Maresme han fet diverses propostes que, si s'executen, poden produir canvis en la forma de desplaçar-se dels arenyencs: gratuïtat de les autopistes, creació d'una segona via de tren entre Arenys de Mar i Tordera, transformació de la carretera N-II en una via de menys trànsit, etc.

- ➡ El Pla de Carreteres de Catalunya preveu la creació de la variant de la carretera C-61, entre la Nacional-II i l'autopista A-7, que a Arenys de Mar seguirà el traçat del Rial de Valldegata. Aquesta nova via permetrà descongestionar la Riera i facilitarà la comunicació entre el Maresme i el Vallès.
- ➡ En els darrers anys ha augmentat el nombre d'usuaris de tren i també dels autobusos que van d'Arenys de Mar a Sant Iscle de Vallalta, però s'ha reduït el número de viatgers de les línies d'autobús Arenys de Mar-Sant Celoni i Barcelona-Girona-Figueres, que tenen un horari de pas reduït i amb pocs viatges.

Incidència de les activitats econòmiques sobre el medi

- ➡ L'Ajuntament no disposa d'una base de dades ni d'un registre informatitzat per portar el control de les llicències d'activitat. Els recursos municipals són molt escassos i encara no s'han ampliat tot i l'entrada en vigor de la Llei 3/98 d'intervenció integral de l'administració (LIIA).
- ➡ Només un 20% de les indústries d'Arenys presenta l'obligada declaració de residus industrials a la Junta de Residus de la Generalitat.
- ➡ Les major part de les indústries d'Arenys han d'anar adequant-se progressivament als requeriments de la llicència ambiental obligatòria segons la nova Llei 3/98 (LIIAA) per garantir que compleixen amb tots els requisits ambientals.
- ➡ Les activitats de fabricació de calceteria, càmpings i balneari són les que més aigua consumeixen (per sobre dels 6.000 m³/activitat i any).
- ➡ El municipi compta amb dos polígons industrials escassament ocupats i la major part d'activitats industrials (tallers de confecció tèxtil, magatzems i fusteries) es troben dins el casc urbà.
- ➡ Tot i que l'economia d'Arenys de Mar es concentra en el sector serveis, tres indústries de les 92 existents (Aretex, S.A., Adisa-Gradomar, S.A. i Comercial

Flexico, S.A.) representen el 51% dels llocs de treball oferts pel sector industrial del municipi.

- ➔ Les 26 empreses que declaren l'ús i la contaminació de l'aigua a l'Agència Catalana de l'Aigua de la Generalitat compleixen la normativa vigent ja que no van superar els límits marcats per la legislació.

Organització municipal i participació ciutadana

- ➡ Hi ha aspectes ambientals que no estan regulats en la normativa municipal, com l'ús d'energies renovables com la solar, la conservació i ús d'espais verds públics i privats, la reutilització d'aigües brutes, la contaminació lumínica etc. i que podrien completar-la.
- ➡ L'Ajuntament està estudiant la possibilitat d'introduir canvis fiscals, subvencions o fiances per afavorir les conductes més favorables per al medi ambient.
- ➡ Actualment existeix un grup informal de participació ciutadana format per ciutadans i ciutadanes interessats que es reuneix periòdicament amb representants municipals per treballar i opinar sobre temes relacionats amb el medi ambient i intervenir, així, en la presa de decisions de l'Ajuntament.
- ➡ S'han realitzat força campanyes d'educació ambiental sobre els residus i l'urbanisme, però no sobre l'ús racional de l'aigua i l'energia, la mobilitat i la contaminació acústica i atmosfèrica.
- ➡ El que més preocupa als assistents al primer fòrum de l'Auditoria Ambiental d'Arenys de Mar és la gestió que es fa de l'aigua i la seva baixa qualitat, així com l'urbanisme.
- ➡ El fet que la Regidoria de Medi Ambient no pertanyi a l'Àrea de Serveis Territorials, que inclou les regidories d'Urbanisme i de Serveis, amb moltes competències sobre el medi ambient, pot dificultar l'organització i gestió ambiental del municipi. Actualment, la Regidoria de Medi Ambient forma part de l'Àrea de Serveis Personals.
- ➡ La manca de tècnics a la Regidoria de Medi Ambient limita la seva capacitat d'actuació i fa que moltes qüestions ambientals les assumeixin altres regidories.
- ➡ L'Ajuntament no ha definit criteris ambientals generals per al funcionament intern: manuals per consumir menys recursos, per comprar materials i contractar serveis considerant aspectes ambientals, etc., tot i que són aspectes que es tenen en compte.

- ➔ A Arenys de Mar un 8% de les associacions locals estan relacionades amb temes de medi ambient i també hi ha associacions de fora el municipi que hi fan activitats ambientals.

Aigua

- ➔ Els aqüífers d'Arenys de Mar presenten una excessiva quantitat de sals minerals i estan contaminats amb nitrats.
- ➔ Les tarifes d'aigua no promouen suficientment l'estalvi i són més cares per consum domèstic que per consum industrial.
- ➔ Les canonades que porten l'aigua potable a Arenys de Mar estan envellides i s'estan substituint.
- ➔ Les aigües residuals encara no es tracten en una depuradora sinó que s'aboquen al mar directament separant només els sòlids més grossos. Aquesta situació canviarà a partir de l'any 2003, ja que es troba en construcció la depuradora que tractarà les aigües residuals d'Arenys de Munt, Arenys de Mar i Canet de Mar.
- ➔ L'aigua potable que arriba a Arenys té més sodi del que habitualment permet la legislació, per això el Consell Comarcal del Maresme va demanar que s'augmentés el límit màxim de sodi permès. El Departament de Sanitat i Seguretat Social ha concedit aquest augment.
- ➔ El consum d'aigua per habitant és superior al de Barcelona i inferior, per exemple, al del Baix Maresme. El consum urbà d'aigua per habitant va ser de 210 l/hab i dia l'any 2001, valor que es troba per sobre dels 195 l/hab i dia de Barcelona (2001) i per sota dels 289 l/hab i dia (1996) del Baix Maresme.
- ➔ No es coneix el nombre de fosses sèptiques que hi ha a Arenys de Mar ni el seu estat. Al port hi ha abocaments directes a mar.
- ➔ Hi ha una manca de gestió continuada de la xarxa de clavegueram a nivell municipal degut a la falta d'un tècnic responsable del seu seguiment. Es

realitzen actuacions puntuals i, fins el moment, no es coneix amb exactitud el grau de cobertura de la xarxa.

- ➡ L'augment de la població i de l'activitat industrial farà augmentar les necessitats d'aigua del municipi.
- ➡ El Consell Comarcal del Maresme, encarregat de realitzar els controls i inspeccions a les indústries, no ha pogut facilitar dades per manca de recursos humans. Això limita els coneixements que pugui tenir l'Ajuntament i el municipi respecte aquest tema.
- ➡ Fins al moment (mitjans 2002) no es coneix el consum d'aigua municipal ja que els edificis municipals no tenen comptadors. Tampoc es coneix l'aigua utilitzada en les fonts públiques, boques de rec, rec de jardins, piscina municipal, camp de futbol, pista poliesportiva o dutxes de la platja. Hi ha previsions de solventar aquesta situació mitjançant la instal·lació de comptadors.
- ➡ El 80% de l'aigua de xarxa que es consumeix a Arenys de Mar prové de la conca de la Tordera (potabilitzadora de Palafolls) i el 20% restant de pous que hi ha al municipi. L'aigua es barreja abans de la seva distribució.
- ➡ Existeixen 93 pous legals al municipi, però es desconeix la quantitat d'aigua que s'extreu per agricultura i per ús domèstic, perquè no tots els pous tenen comptador i perquè no es porta un control dels consums.

Residus

- ➔ S'han trobat 29 punts d'abocament incontrolat de residus en el medi natural amb runa, restes de poda, voluminosos i deixalles en general.
- ➔ Més del 75% dels residus industrials declarats van a abocador i només un 20% es recuperen.
- ➔ No es recull la matèria orgànica (restes de menjar, de plantes, etc.) de forma separada tot i que Arenys de Mar va participar en la prova pilot de recollida selectiva (juliol 99-desembre 00) del Consell Comarcal del Maresme. La prova pilot es va fer a un 30% de la població, però des de gener de 2001 s'ha limitat als grans productors (restaurants i càmpings).
- ➔ La producció total de residus a Arenys de Mar augmenta, i també ho fa la producció per habitant. La producció per habitant va ser d'1,7 kg/hab i dia l'any 2001, per sobre dels 1,4 kg/hab i dia de mitjana de l'Àmbit metropolità.
- ➔ Els contenidors de vidre, paper i envasos no s'utilitzen suficientment.
- ➔ La quantitat de residus industrials declarats és molt menor que la de residus municipals. Cal tenir en compte, però, que l'any 2000 només el 20% de les indústries van presentar la Declaració de residus industrials obligatòria.
- ➔ Els residus de runa i restes de la construcció són els més abundants, però el sistema de control del seu abocament que estableix el Decret 201/1994 encara no funciona al municipi.
- ➔ Els arenyencs utilitzen poc la deixalleria: 15 usuaris al dia, el 47% d'Arenys de Mar i el 53% d'Arenys de Munt.

Energia

- ➡ Des de l'Ajuntament no es promou activament l'ús de les energies renovables, com les plaques solars que suposarien una reducció i un estalvi del consum d'electricitat i de combustibles que generen majors danys al medi ambient.
- ➡ El consum d'energia a Arenys de Mar ha augmentat en els darrers anys. El transport continua sent el sector que més consumeix, però els habitatges i el sector serveis són els que han augmentat més el seu consum.
- ➡ El transport és el principal demandant d'energia amb un 56% del consum total. La dèbil implantació de l'activitat industrial en el municipi i la gran afluència de vehicles motoritzats que circulen per les infraestructures viàries d'Arenys de Mar fa que el transport presenti la major demanda energètica, molt per sobre de la indústria i el sector domèstic i de serveis.
- ➡ La principal font energètica utilitzada a Arenys de Mar són els combustibles líquids (gasolines, gas-oil i fuel-oil) i el seu ús es concentra en el transport.

Atmosfera

- ➡ El sector que contamina més l'atmosfera a Arenys de Mar és el trànsit, sobretot per l'important volum de vehicles que circula per les vies interurbanes (B-511 i N-II i l'autopista).
- ➡ Està prevista la instal·lació d'una unitat mòbil de la Xarxa de Vigilància de la Contaminació Atmosfèrica que donarà informació sobre la qualitat de l'aire a Arenys de Mar.
- ➡ El trànsit destaca com a principal font emissora de CO₂, important gas d'efecte hivernacle. No hi ha lleis que controlin aquest contaminant ja que no és tant important a escala local com ho és a nivell global en contribuir a l'increment de l'efecte hivernacle (el gradual escalfament de l'atmosfera de la Terra).
- ➡ La indústria d'Arenys de Mar té poca incidència en la contaminació de l'aire. No hi ha indústries classificades com a activitats contaminadores de l'atmosfera.

Contaminació acústica

- ➔ D'acord amb les mesures de soroll realitzades en aquesta Auditoria, en gran part dels carrers amb més trànsit se superen els límits sonors que defineix la proposta de cadastre de soroll.
- ➔ La normativa local que regula el soroll i les vibracions a Arenys de Mar haurà d'adequar-se al que disposa la nova Llei 16/2002, de protecció contra la contaminació acústica, per limitar el nivell sonor al que s'exposa la població i definir les zones on es permet més o menys soroll ambiental.
- ➔ En 14 dels 15 punts mesurats es podrien generar molèsties per soroll greus a la població, segons els criteris de l'Organització Mundial de la Salut.
- ➔ Arenys de Mar disposa d'una proposta de cadastre de soroll, elaborada pel Departament de Medi Ambient, que permet un nivell sonor alt a la Riera (vorera del Mercat Municipal) i a la carretera Nacional-II, i mitjà a la Riera (vorera del Calisay) i als trams baixos dels carrers que connecten amb la carretera Nacional-II.

6 SÍNTESI DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL

El Pla d'Acció Ambiental d'Arenys de Mar s'articula en **8 línies estratègiques**, grans eixos o objectius d'actuació, que permeten abordar totes i cadascuna de les problemàtiques detectades en la Diagnosi. Aquestes línies a la vegada s'articulen en un total de **30 programes d'actuació** que, alhora, es concreten en **152 accions**.

Les línies estratègiques del Pla d'Acció són les següents:

- 1. Millorar la qualitat ambiental de la façana litoral.**
- 2. Potenciar els sistemes naturals de rials i careners i els espais agrícoles.**
- 3. Avançar en la gestió preventiva i operativa del risc de rierades i avingudes i d'altres riscos ambientals.**
- 4. Garantir un espai urbà de qualitat per a les persones, potenciant l'espai públic, millorant la qualitat de l'aire i reduint el soroll.**
- 5. Vetllar per una ordenació territorial eficient i minimitzar l'impacte negatiu del model urbanístic dispers o de baixa densitat.**
- 6. Optimitzar la gestió de l'aigua.**
- 7. Definir i implementar un model adequat de gestió per a la reducció, recuperació i reciclatge dels residus.**

8. Millorar la gestió ambiental municipal i potenciar el procés d'Agenda 21 Local.

1. Millorar la qualitat ambiental de la façana litoral.

La façana litoral d'Arenys està fortament condicionada, com pràcticament tot el Maresme, per la presència de les infraestructures viària i ferroviària i, especialment, per l'existència de port.

El front marítim pot jugar un paper molt destacat en la millora de l'estructura i la qualitat urbana i ambiental d'Arenys de Mar, en la seva funcionalitat i en la posada en valor d'una àrea amb un gran potencial per a la revitalització i millora del municipi.

La precària situació actual del front marítim en termes d'accessibilitat i connectivitat fa que aquest sigui una de les àrees estratègiques del Pla d'Acció Ambiental del municipi, i més si es té en compte el deficient estat dels sistemes naturals romanents, penyes i platges, sistemes profundament alterats per l'acció antròpica.

Els programes d'actuació que despleguen aquesta línia són els següents:

- 1.1. Millora de la qualitat ambiental i promoció del port.**
- 1.2. Protecció i gestió dels sistemes naturals costaners.**
- 1.3. Increment de la permeabilitat i accessibilitat i millora de la qualitat urbanística del front marítim.**

2. Potenciar els sistemes naturals de rials i careners i els espais agrícoles.

La importància dels rials com a sistemes naturals, com a vies de drenatge i com a connectors ecològics, i la compatibilització del seu manteniment amb el proveïment d'una xarxa viària suficient i completa per les necessitats de la població, són aspectes clau per al desenvolupament sostenible del municipi.

En la major part dels careners s'han establert urbanitzacions de baixa densitat si bé encara hi ha espais lliures que poden assumir funcions de connectivitat, amb elements naturals d'interès.

Aquesta línia estratègica se centra en la protecció del sòl no urbanitzable, en la preservació de la connectivitat ecològica de rials i careners, així com d'elements específics del patrimoni natural i, en conjunt, en la preservació i potenciació de la biodiversitat del municipi. El darrer programa d'aquesta línia se centra en la consolidació dels espais agrícoles que encara es mantenen al municipi, en tant que desenvolupen importants funcions socials, culturals, territorials i ecològiques, i en fomentar les bones pràctiques agrícoles per minimitzar els impactes negatius de l'activitat sobre el medi.

Els programes d'actuació que despleguen aquesta línia són els següents:

2.1. Increment del grau de protecció i regulació del sòl no urbanitzable.

2.2. Preservació de la connectivitat ecològica i de les funcions dels rials com a connectors.

2.3. Preservació dels espais lliures dels careners del terme.

2.4. Preservació dels elements específics del patrimoni natural i de la biodiversitat.

2.5. Preservació i consolidació de l'espai agrícola i foment d'una agricultura sostenible.

3. Avançar en la gestió preventiva i operativa del risc de rierades i avingudes i d'altres riscos ambientals.

La gestió del risc que ja s'està desenvolupant a través de l'elaboració del Pla Bàsic d'Emergències, a través de l'aplicació del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals i d'accions concretes, ha de prosseguir i completar-se.

L'especial vulnerabilitat d'Arenys de Mar al risc de rierades justifica la proposta d'un programa d'actuació per fer-hi front.

També es proposa un programa que incideixi en el risc d'incendis forestals i en el desenvolupament d'aquelles accions que s'han de dur a terme per a una completa prevenció ja que, tot i ser un risc de baixa incidència al municipi en els darrers anys, encara hi ha elements a millorar en relació a la seva gestió.

Els programes d'actuació que despleguen aquesta línia són els següents:

3.1. Desenvolupament d'eines adequades per a la gestió global del risc.

3.2. Millora de la gestió del risc de rierades i d'inundació.

3.3. Millora de la gestió del risc d'incendis forestals.

4. Garantir un espai urbà de qualitat per a les persones, potenciant l'espai públic, millorant la qualitat de l'aire i reduint el soroll.

La problemàtica d'Arenys en termes de congestió del centre, a causa del trànsit de vehicles, devalua la qualitat urbana del nucli i causa molèsties derivades de fums i sorolls, entre d'altres. La mobilitat en vehicle privat es deu, en gran mesura, als fluxos externs de mobilitat amb origen o destinació al municipi, així com al trànsit provinent de les urbanitzacions que envolten el nucli.

La importància de millorar la qualitat urbana del nucli urbà fomentant una mobilitat més sostenible i la reducció de la contaminació acústica a la que està actualment exposada la població són els aspectes principals que aborda aquesta línia estratègica.

Els programes d'actuació que despleguen la línia són els següents:

4.1. Descongestionar el centre urbà del trànsit de vehicles i promoure hàbits de mobilitat sostenible entre als arenyencs.

4.2. Millora de la qualitat acústica i de l'aire.

4.3. Renovació, protecció i promoció del casc urbà.

5. Vetllar per una ordenació territorial eficient i minimitzar l'impacte negatiu del model urbanístic dispers o de baixa densitat.

El model urbanístic dispers i de baixa densitat existent al terme d'Arenys té, més enllà de l'impacte associat a un consum excessiu de sòl, impactes indirectes en termes de mobilitat, consum energètic i d'aigua etc.

Partint d'aquesta situació de fet, la línia s'enfoca a cercar mesures que minimitzin el consum de recursos aprofitant les característiques específiques dels habitatges de les urbanitzacions.

El darrer programa que desenvolupa aquesta línia se centra en la introducció, en el planejament municipal, de criteris de sostenibilitat i ambientals, amb l'objectiu de dotar al municipi d'una normativa coherent i exhaustiva en termes de desenvolupament urbanístic, consum de recursos i preservació de l'entorn.

Els programes d'actuació que despleguen aquesta línia són els següents:

5.1. Reducció de l'impacte de la urbanització dispersa en termes de mobilitat i energètics.

5.2. Foment de bones pràctiques ambientals en els habitatges unifamiliars.

5.3. Establiment de criteris de sostenibilitat en el planejament municipal i d'espais necessaris per a l'adequada provisió de serveis.

6. Optimitzar la gestió de l'aigua.

L'Auditoria ambiental ha detectat una manca de coneixement exhaustiu del consum de recursos hídrics al municipi i de l'evolució dels aquífers locals, així com de l'estat de les xarxes d'abastament i de sanejament. El primer programa d'actuació d'aquesta línia té com a objectiu millorar el coneixement i control d'aquests aspectes.

Un programa de millora del servei d'abastament i un programa de millora del servei de sanejament a partir de la connexió a la xarxa d'aquells sectors que encara no ho estan i d'assolir un tractament adequat de totes les aigües residuals produïdes al municipi són els principals objectius dels programes segon i tercer d'aquesta línia.

En termes quantitius, l'afavoriment de l'estalvi d'aigua a través de reduir el consum i potenciar la reutilització d'aigües per als usos que ho permetin, és l'objectiu del darrer programa d'aquesta línia.

Els programes d'actuació que despleguen la línia estratègica són els següents:

6.1. Augment del coneixement i control dels recursos hídrics.

6.2. Millora del servei d'abastament.

6.3. Millora del servei de sanejament.

6.4. Increment de l'estalvi d'aigua.

7. Definir i implementar un model adequat de gestió per a la reducció, recuperació i reciclatge dels residus.

La reducció en la generació de residus i l'afavoriment del reciclatge a partir de la potenciació de les recollides selectives i específiques són els principals objectius d'aquesta línia. Al mateix temps, l'eficiència d'aquestes recollides ha de possibilitar disminuir el nombre d'abocaments incontrolats que existeixen en l'entorn natural del terme. En aquest sentit, el darrer programa d'actuació de la línia suposa actuar per a la restauració i neteja d'aquells espais afectats per l'abocament de residus.

Els programes d'actuació que despleguen aquesta línia són els següents:

7.1. Reducció de la generació de residus i ampliació i consolidació de les recollides selectives i específiques.

7.2. Increment de la valorització dels residus.

7.3. Neteja i recuperació d'espais afectats per l'acumulació de residus.

8. Millorar la gestió ambiental municipal i potenciar el procés d'Agenda 21 Local.

Aquesta darrera línia, i els programes que la desenvolupen, se centra en assolir una millor gestió ambiental municipal, especialment en el reforç dels recursos existents per dur-la a terme, així com en l'ambientalització de les dependències i gestió municipal per si mateixa i per donar exemple a la població, en camps com el de l'eficiència energètica, en el qual Arenys està notablement endarrerit.

Els dos darrers programes d'actuació de la línia es concentren en la comunicació ambiental i en l'impuls i consolidació de l'Agenda 21 del municipi.

Els programes d'actuació que despleguen aquesta línia són els següents:

8.1. Configuració d'un organigrama més eficaç i ampliació dels recursos per a la gestió ambiental municipal.

8.2. Millora del control i la gestió de les activitats.

8.3. Ambientalització de les dependències i la gestió municipal.

8.4. Foment de l'estalvi i l'eficiència energètica i promoció de les energies renovables.

8.5. Divulgació dels valors de l'entorn natural i rural del terme.

8.6. Consolidació del procés d'Agenda 21.

Tal com s'ha indicat, els 30 programes d'actuació que s'han exposat es concreten en un total de 152 accions per anar executant en els propers 10 anys (període de vigència del Pla d'Acció). El Pla estableix, per cada una de les accions: el grau de

prioritat, el termini d'implantació, l'estimació del cost econòmic, els agents implicats i els possibles finançaments.